

Het Staatsbosbeheer

Op 21 juni 1979 werden we ervan in kennis gesteld dat de bewindslieden van Landbouw en Visserij en van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk overeenstemming hadden bereikt inzake de regeling van de verantwoordelijkheid voor het Staatsbosbeheer. Aan de hand van de volledige tekst van de brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer kan ieder zich nu een beeld vormen van de betekenis van deze regeling.

Daar er veel meer zaken zijn, die bosbouw, landschapsbouw en natuurbehoud aan elkaar binden dan scheiden, heeft de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging bij herhaling bij de verantwoordelijke bewindslieden erop aangedrongen het Staatsbosbeheer als ongedeelde dienst te handhaven.

Met voldoening constateren we nu dat de verantwoordelijke bewindslieden als uitgangspunt hebben gekozen voor een Staatsbosbeheer, dat als één rijksdienst ten behoeve van de zorg voor natuur, bos en landschap in stand blijft.

Met vertrouwen zien we de nadere uitwerking van de samenwerkingsovereenkomst tegemoet.

Het Bestuur

Brief van de Ministers van Landbouw en Visserij en van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en van de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, Rijswijk, 21 juni 1979

Hierbij stellen wij u in kennis van de resultaten van ons beraad over de regeling van onze verantwoordelijkheden met betrekking tot het Staatsbosbeheer.

Het stemt ons tot voldoening, dat wij overeenstemming hebben bereikt over een regeling, die naar onze overtuiging een afdoende oplossing biedt voor de in het verleden bestaande onzekerheden en die tevens volledig rekening houdt met de verlan-

gens, die ook vanuit de Kamer terzake in een tweetal moties (zitting 1978-1979, 15.300 Hoofdstuk XVI, stuk no. 49 en no. 52) zijn geuit en die wij bij ons beraad als uitgangspunten hebben aanvaard. Die uitgangspunten zijn enerzijds de wens, dat het Staatsbosbeheer in stand zal blijven als één Rijksdienst ten behoeve van de zorg voor natuur, bos en landschap, anderzijds de wenselijkheid van versterking van de mede-verantwoordelijkheid van CRM voor het Staatsbosbeheer met dien verstande, dat de staatsrechtelijke verantwoordelijkheid van zowel de Minister van Landbouw en Visserij als van de bewindslieden van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk ten volle tot uiting komt. Daarenboven hebben wij voor ogen gehouden, dat een nieuwe regeling bij voorbaat duurzaam van aard moet zijn, zodat de noodzakelijke rust in de ambtelijke apparaten en de voor een goede taakvervulling onontbeerlijke motivatie voor de verdere toekomst verzekerd zijn. Een eerste voorwaarde daartoe is het volledig wederzijds respecteren van elkaars verantwoordelijkheden. De daartoe gebleken bereidheid heeft het mogelijk gemaakt in constructief onderling beraad tot een evenwichtige oplossing te komen, waarvan de hoofdlijnen hieronder worden weergegeven:

1 Tot dusver werden de kosten voor het personeel van het Staatsbosbeheer, behorende tot het Dienstvak Natuurbehoud en als zodanig werkzaam op het beleidsterrein van CRM, op de begroting van Landbouw en Visserij doorberekend aan de begroting van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk. Niettemin bleven deze personeelsleden ambtenaren van Landbouw. Besloten is daarom, dat deze personeelsleden - behoudens voor zover werkzaam in het terreinbeheer - voortaan rechtstreeks op de begroting van CRM zullen worden opgevoerd, zodat zij rechtspositioneel ambtenaren van CRM worden. Zij zullen echter door detachering organisatorisch deel blijven uitmaken van het Staatsbosbeheer en dus ook voor de door het Staatsbosbeheer ten behoeve van CRM te verrichten taken onderworpen blijven aan de leiding van de Directie van het Staatsbosbeheer. Deze Directie zal in verband daarmee een an-

dere structuur krijgen en terzake van het natuur- en landschapsbehoud de nodige richtlijnen en aanwijzingen van CRM ontvangen.

In samenhang hiermede zullen ook binnen het centrale apparaat van CRM te Rijswijk en in de provinciale apparaten van zowel CRM als het Staatsbosbeheer organisatorische aanpassingen worden doorgevoerd. De genoemde elementen, t.w. wijziging van de directiestructuur van het Staatsbosbeheer, de organisatorische wijzigingen binnen het centrale apparaat van CRM en in de provinciale apparaten van CRM en van het Staatsbosbeheer, het instituut van richtlijnen en aanwijzingen, alsmede nog andere elementen van de nieuwe regeling, zullen hieronder nader worden uiteengezet.

2 Het Staatsbosbeheer krijgt een drie-hoofdige Directie, t.w. een Algemeen Directeur, een Directeur Bos- en Landschapsbouw en een Directeur Natuurbehoud. Bij de benoeming van deze drie functionarissen zal over de keuze van de personen tussen de bewindslieden overeenstemming moeten bestaan. De Directeur Natuurbehoud is de CRM-directeur binnen de Directie van het Staatsbosbeheer. Hij zal moeten zorg dragen voor de inbreng van het CRM-beleid op het gebied van het natuur- en landschapsbehoud in de Directie van het Staatsbosbeheer en de uitvoering van dat beleid moeten bevorderen. Daarbij zal het Staatsbosbeheer de vanwege het Ministerie van CRM gegeven richtlijnen in acht moeten nemen. Richtlijnen dragen een globaal karakter. Daarnaast zal het Ministerie van CRM de bevoegdheid hebben in belangrijke vraagstukken concrete aanwijzingen te geven. Om de verantwoordelijkheid van CRM via het instrument van richtlijnen en aanwijzingen goed tot zijn recht te doen komen mag geen twijfel bestaan omtrent het gezag, waarmede een richtlijn of aanwijzing is gedekt. Daarom worden voor de hantering van dit instrument de volgende regels afgesproken:

a Richtlijnen en aanwijzingen lopen uitsluitend via de Directie van het Staatsbosbeheer. Uit een aanwijzing moet duidelijk blijken, dat deze namens de politieke leiding van CRM is gegeven.

b Voor het geval een richtlijn of aanwijzing van CRM de Directie van het Staatsbosbeheer in conflict zou brengen met de door het Staatsbosbeheer voor de verantwoordelijkheid van de Minister van Landbouw en Visserij te vervullen taken, zal de Algemeen Directeur een procedure in gang zetten, die zo nodig leidt tot een beslissing van de bewindslieden.

3 In de provincie wordt de Natuurbeschermingsconsulent onttrokken aan de coördinerende leiding van de Hoofdingenieur-Directeur voor Landinrichting, Grond- en Bosbeheer. In de plaats daarvan

komt hij onder de coördinerende leiding van een inspecteur Natuurbehoud en Openlucht recreatie van het Ministerie van CRM. De genoemde Hoofdingenieur-Directeur blijft de provinciale coördinator voor de aangelegenheden, waarvoor de Minister van Landbouw en Visserij de verantwoordelijkheid draagt en hij blijft diens provinciale vertegenwoordiger terzake op bestuurlijk niveau.

De natuurbeschermingsconsulent zal blijkens het gestelde onder 1 voor dat gedeelte van zijn taken, dat binnen het Staatsbosbeheer uitgeoefend wordt onder de rechtstreekse leiding staan van de Directie van het Staatsbosbeheer, die daarbij zodanige voorzieningen treft, dat de coördinatie met de andere dienstvakken van het Staatsbosbeheer ook op provinciaal niveau verzekerd is. Bij deze nadere plaatsbepaling van de natuurbeschermingsconsulent is uitgangspunt geweest de huidige en toekomstige taak van deze functionaris in hoofdlijnen, die globaal tot uiting komt in:

a enerzijds het leveren van zijn aandeel in de uitvoering van de door CRM aan het Staatsbosbeheer toevertrouwde taken en het leveren van een inbreng in plannen van het Staatsbosbeheer in het bijzonder voortvloeiend uit zijn verantwoordelijkheid voor de CRM-reservaten en in plannen van de Landinrichtingsdienst (o.a. voor ruilverkavelingen) en van de Directie Beheer Landbouwgronden (beheersvisies en plannen voor de relatienotagebieden);

b anderzijds een bestuurlijke bijdrage op zijn terrein aan de beleidsvorming door lagere overheden in zijn ressort (o.a. planologische aangelegenheden) en aan de voorbereiding en de uitvoering van rijkstaken in de regio.

Het bovenstaande houdt in dat de natuurbeschermingsconsulent in de eerste situatie optreedt als medewerker van het Staatsbosbeheer en als zodanig ook blijft participeren in het bestaande provinciale werkverband en in de tweede situatie als vertegenwoordiger van het departement van CRM, zulks onder de coördinerende leiding van een Inspecteur NBOR.

Eenzijds wordt door deze organisatie aan integratie van de verschillende werkerterreinen binnen het Staatsbosbeheer blijvend een bijdrage gegeven. Anderzijds zal het Ministerie van CRM nu in de regio zijn eigen beleid kunnen uitdragen, waarbij de integratie tussen natuurbehoud en openlucht recreatie, organisatorisch reeds aanwezig op departementaal niveau. door de voorgenomen maatregel ook op regionaal niveau tot uitdrukking kan komen. In dit verband wordt hier tenslotte nog opgemerkt dat de Inspecteur NBOR, waarvan er overeenkomstig de indeling in consulentenschappen Openlucht recreatie en

Inspecties Ruimtelijke Ordening 5 zullen worden aangesteld, wil hij als zodanig kunnen functioneren, lid zal dienen te zijn van de betrokken provinciale planologische commissies. Het Ministerie van CRM zou de plaatsen van de consultants Openluchtcreatie in de PPC's daarvoor willen benutten en stelt zich voor zich hierover te wenden tot de provinciale besturen, zulks in afwachting van een desbetreffende formele voorziening in het besluit op de ruimtelijke ordening.

4 De afspraken met betrekking tot het Staatsbosbeheer, zoals hiervoren weergegeven, hebben consequenties voor de bestaande departementale organisatie op het terrein van natuurbehoud en openluchtcreatie.

In de eerste plaats zal voor de medebesturing van het Staatsbosbeheer, o.m. tot uitdrukking komend in een systeem van richtlijnen en aanwijzingen, op het departement van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk op kwalitatief hoog niveau een beleids-eenheid dienen te functioneren. Daarnaast zal het geven van leiding aan het geïntegreerde regionale apparaat zware eisen stellen. De Inspecteurs NBOR zullen namelijk, zo is de afspraak, op een ambtelijk niveau, gelijkwaardig aan dat van de Hoofdingenieurs-Directeur van het Ministerie van Landbouw en Visserij functioneren. De tweede en de derde ondergetekende hebben gegeven deze wijzigingen en de eisen die daaruit voortvloeien, besloten dat er binnen het Directoraat-Generaal Natuurbehoud, Recreatie en Media een hoofddirectie Natuurbehoud en Openluchtcreatie zal figureren, waaronder een Directie Natuur- en Landschapsbescherming, een Directie Openluchtcreatie en een Stafeenheid zullen ressorteren. Op deze wijze zal adequaat gereageerd worden zowel op de nieuwe situatie met betrekking tot het Staatsbosbeheer, als op de wensen "uit het veld", onder meer verwoord in een advies terzake van de Natuurbeschermingsraad d.d. 4 mei 1979 aan de derde ondergetekende. Met het vorenstaande wordt daarenboven een antwoord gegeven op de zeer sterke uitbreiding van werkzaamheden, die de laatste jaren heeft plaatsgevonden op de terreinen natuurbehoud en openluchtcreatie.

In dit verband willen de tweede en de derde ondergetekende in het bijzonder wijzen op de nog steeds groeiende samenwerking op velerlei terreinen met het departement van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

De hiervoren geschetste organisatorische wijzigingen zullen gepaard moeten gaan met afspraken omtrent delegatie van bevoegdheden van CRM aan het Staatsbosbeheer op het gebied van het natuur- en landschapsbehoud. Richtsnoer daarbij zal zijn,

dat de beleidsbepaling blijft voorbehouden aan de betreffende Hoofddirectie van CRM en dat het Staatsbosbeheer belast zal worden met een logisch geheel van uitvoerende en beleidsvoorbereidende taken terzake. Ook in de relatie tussen het Ministerie van CRM en de eigen regionale Inspecteurs NBOR zal delegatie van taken nader worden bezien. Hierbij speelt tevens mee de wens van de tweede en de derde ondergetekende om waar mogelijk tot harmonisatie en decentralisatie te komen.

5 Eén van de onder 4 bedoelde taken zal zijn het beheer van de CRM-reservaten. Besloten is, dat binnen het Staatsbosbeheer het technisch beheer van alle terreinen, dus zowel van de CRM-reservaten als van de houtvesterijen om redenen van doelmatigheid en efficiency zal worden geconcentreerd. Voor dit geconcentreerde terreinbeheer wordt een afzonderlijke Inspectie ingesteld, die rechtstreeks onder de Algemeen Directeur komt te ressorteren. De bij het technisch beheer in acht te nemen beleidsdoel-einden zullen door de Directeur Natuurbehoud en door de Directeur Bos- en Landschapsbouw, ieder vanuit zijn invalshoek, worden aangegeven.

6 Tussen de beide Ministeries worden terzake van het functioneren van de nieuwe structuur nog nadere afspraken gemaakt, welke betrekking zullen hebben op:

a overleg, zowel op provinciaal als op landelijk niveau over aangelegenheden, waarbij belangen van beide Ministeries, waaronder ook de openluchtcreatie, in het geding zijn. Het ligt in de bedoeling een aantal deels reeds in de praktijk functionerende overlegsituaties te institutionaliseren;

b beslechting van geschillen, die in ambtelijk overleg niet tot een oplossing kunnen worden gebracht, met als sluitstuk een beslissing van de bewindslieden.

c organisatorische, personele, materiële en financiële zaken, o.m. voor wat betreft het gemeenschappelijk optreden terzake bij de voorbereiding van de begroting.

7 Besloten is tot een gemeenschappelijke presentatie naar het Parlement van het beleid, waarvoor de bewindslieden van de beide Ministeries via het Staatsbosbeheer gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen. Daartoe zullen de memories van toelichting op de begrotingswetten voor de hoofdstukken XIV en XVI voortaan vergezeld gaan van een gelijklopende, door beide bewindslieden ondertekende bijlage, waarin vorenbedoelde zaken zullen worden behandeld. Daarmee wordt aan de Staten-Generaal de mogelijkheid geboden dit stuk op de wijze, die de Kamers aangewezen lijkt, afzonderlijk in beschouwing te nemen.

Zoals uit het voorgaande blijkt dient een aantal onderdelen van deze samenwerkingsovereenkomst nog nader te worden uitgewerkt. Wij menen evenwel, dat nu op de hoofdzaken een akkoord is bereikt, dit ook zo snel mogelijk moet worden ingevoerd. Wij hebben ons dan ook ten doel gesteld de nodige organisatorische wijzigingen zo snel door te voeren, dat de nieuwe regeling reeds dit najaar en wel uiterlijk 1 december a.s. in werking kan treden.

In dat licht hebben wij ons dan ook reeds beraden over de bezetting van de nieuwe Directie van het Staatsbosbeheer. Wij zijn het eens geworden over de volgende personen, in wie wij unaniem ons volle vertrouwen stellen en die zich inmiddels bereid hebben verklaard de hun toegedachte functies op zich te nemen:

- Algemeen Directeur: Drs. G. van der Lely
Directeur Beheer Landbouwgronden
- Directeur Bos- en Landschapsbouw: Ir. J. van den Bos
Adjunct-Directeur van het Staatsbosbeheer
- Directeur Natuurbehoud: Dr. C. F. van Beusekom
Hoofd van de Afdeling Natuurgebieden van het Mi-

nisterie van CRM

Wij willen niet nalaten in dit verband onze grote waardering uit te spreken aan het adres van de huidige Directeur van het Staatsbosbeheer, Ir. J. Verkooren, die al eerder de wens te kennen had gegeven zijn functie neer te leggen, maar die bereid is gebleken aan te blijven totdat een definitieve regeling zou zijn getroffen.

Tot slot delen wij u mede, dat de Centrales van overheidspersoneel, vertegenwoordigd in de Bijzondere Commissies voor Landbouw en Visserij en voor CRM inmiddels door ons over het bovenstaande zijn ingelicht en dat het overleg met hen over de personele consequenties inmiddels is geopend.

De Minister van Landbouw en Visserij

De Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk

De Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk

In memoriam E. L. van der Heijden

Op 15 maart jl. overleed geheel onverwacht de heer E. L. van der Heijden. De heer Van der Heijden zou op 1 april met pensioen zijn gegaan na een ruim 40-jarig dienstverband bij de Heidemaatschappij. Hoewel hij geen lid van onze vereniging was heeft de heer Van der Heijden zich achter de schermen vele jaren met grote toewijding en enthousiasme voor de KNBV ingezet. Hij was de rechterhand van de secretaris. Vooral het welslagen van de ledenvergaderingen en excursies danken wij voor een belangrijk deel aan het organisatietalent van de heer Van der Heijden. Degenen die hem hebben gekend, zullen bij zijn heengaan een goede vriend hebben verloren.

Het bestuur